DIPLOMAȚIA PUBLICĂ A NATO LA ETAPA CONTEMPORANĂ (Repere pentru Republica Moldova)

Maria ZLATOVCENA

CZU: 327:341.232.1 NATO ma_zlatovcena@mail.ru

The article is about public diplomacy of NATO at the contemporary stage and the NATO's experience for implementimg it in Republic of Moldova. There are described non – military programs and the role of public diplomacy in promoting the positive image of NATO. It consists of a deep analyse of the evolution of public diplomacy of NATO, its basic directions at the current stage and the role of NATO strategic communication.

În condițiile contemporane, formarea unei imagini pozitive internaționale constituie una dintre cele mai importante și actuale sarcini.

Intrarea lumii în epoca informațională, dezvoltarea tehnologiilor informaționale și a proceselor de globalizare au provocat o creștere a rolului informației în toate sferele, au pus pe ordinea de zi problemele dezvoltării și aplicării noilor instrumente de dezvoltare.

Actualmente, diplomația publică joacă un rol important și major în cadrul relațiilor internaționale. Utilizarea diplomației publice în scopuri de realizarea politicii externe și formării unei imagini pozitive pe arena mondială devine tot mai populară și mai eficientă metodă.

Astfel, diplomația publică reprezintă un set de măsuri destinate spre studierea și informarea publicului străin, dar și spre crearea unor relații de colaborare și prietenie. Totodată, în condițiile globalizării, importanța impactului formelor și metodelor nemilitare în politica externă este în continuă creștere. În calitatea unuia din instrumentele eficace, folosite de NATO pentru realizarea strategiei sale, la etapa actuală este diplomația publică. Scopul principal al diplomației publice este de a forma o imagine pozitivă a Alianței în conștiința publică.

Diplomația publică este instrumentul pentru atingerea obiectivelor stabilite în sfera politicii externe, urmărite de Alianța Atlanticului de Nord. Rolul NATO în domeniul diplomației publice constă în completarea activităților de informare publică a fiecărei țări.

Scopul organizației este de a explica politicile și obiectivele sale, de a promova dialogul și înțelegere mutuală cu auditoriul, astfel încât să

contribuie la cunoașterea publică despre problemele securității pentru implicarea publicului la dezbaterile privind subiectul dat. Toate aceste acțiuni sunt realizate de către NATO prin intermediul răspândirii informațiilor și organizării diverselor programe. De asemenea, Alianța își propune să stimuleze un proces continuu de dezbatere și să formeze politici de dezvoltare privind probleme de securitate [1, p. 333].

Trebuie de remarcat că eforturile diplomației publice sunt orientate și în spațiul postsovietic. Scopul de bază fiind studierea situației politice din cadrul fiecărui stat din spațiul menționat, stabilirea canalelor strategice de comunicare bilaterale dintre NATO și fiecare stat, formarea unei imagini pozitive și atrăgătoare în fața diverselor grupuri sociale, ca într-un final să schimbe identitatea elitei în favoarea euroatlantismului. Posbilitățile diplomației publice de a rezolva conflictele prin metode nemilitare și de a forma sau a corecta imaginea internațională pe arena mondială au devenit indispensabile în promovarea politicii externe.

În acest context, un interes deosebit îl prezintă activitatea diplomației publice a NATO, care este una din puținele organizații internaționale, ce reușește să îmbine un spectru larg de obiective și misiuni al lumii contemporane. NATO atribuie diplomației publice programele sale de comunicare și informare și folosește diplomația publică pentru a forma o imagine mai bună a organizației [2, p. 13].

Evoluția diplomației publice a NATO a cunoscut o varietate de evenimente, ce influențau nemijlocit activitățile acesteia. Prima sarcină, care trebuia efectuată, era să depășească stereotipurile create în timpul războiului rece și să respingă suspecțiile privind dorința SUA de a face din NATO „polițist global". Odată cu procesele de modernizare, se transforma și diplomația publică a NATO.

Astfel, la etapa actuală, Alianța tinde spre utilizarea tehnologiilor informaționale, ce permit atragerea unui auditoriu relativ mai mare, decât în perioada războiului rece. De asemenea, evoluția diplomației publice reprezintă abilitatea Alianței de a se adapta diferitelor situații, fără aplicarea mijloacelor militare, ci prin intermediul unei comunicări eficiente și inovațiilor din domeniul tehnologiilor informaționale.

Trebuie de specificat că diplomația publică a Atlanticului de Nord reprezintă un produs a mai multor compromise dintre diverse culturi naționale strategice [3, p. 332].

La etapa contemporană, NATO utilizează pe larg toate tehnologiile diplomației publice în toate direcțiile. Direcțiile principale ale diplomației publice a Atlanticului de Nord constituie promovarea culturii și valorilor organizației, crearea imaginii pozitive a NATO, dezvoltarea proiectelor informaționale și a programelor nemilitare, prevenirea conflictelor prin intermediul comunicării strategice. În prezent, în structura organizațională a Atlanticului de Nord sunt create două unități speciale orientate spre diplomația publică: Comitetul Diplomației Publice (*The Committe on Public Diplomacy*) și Departamentul Diplomației Publice (*Public Diplomacy Division*) [4, p.23].

Comunicarea strategică reprezintă partea componentă a eforturilor Alianței în realizarea obiectivelor politice, sociale, de apărare și de securitate. În cadrul securității internaționale ea este folosită pentru obținerea credibilității, legitimității și susținerii publicului.

Conform cercetătorului turc R. Güler, „comunicarea strategică trebuie tratată ca un mecanism comun al disciplinelor – diplomația publică și managementul percepției, care au rolul principal în atingerea intereselor naționale" [5, 2]. Anume prin intemediul comunicării strategice, NATO încearcă să organizeze și să coordoneze eforturile diplomației publice în procesul informării, influenței și obținerii credibilității din partea publicului național și internațional.

Diplomația publică a NATO în Republica Moldova are ca scop informarea cetățenilor despre Atlanticul de Nord și despre beneficiile parteneriatului cu organizația respectivă prin intermediul cercurilor științifice, comunităților obștești și mass-media. Conferințele, seminarele, mese rotunde și școli de vară sunt organizate sub egida NATO pentru atragerea tineretului și pentru formarea unei imagini pozitive în cadrul Republicii Moldova. Diplomația publică a NATO se realizează prin intermediul următoarelor instituții: Oficiul de Legătură, Ambasade de Contact, CID NATO și Centrul de Informare.

Diplomația publică a NATO la etapa contemporană constituie una dintre cele mai discutate teme în cercurile științifice. Acest fapt se datorează transformării Atlanticului de Nord și apariției noilor amenințări în domeniul securității internaționale. Fiind o organizație inițial militară, dar care urmărește interesele politice pe arena mondială, creată în anul 1949 în scopul de a proteja Europa de influența sovietică, NATO

și-a creat involuntar imaginea nefavorabilă în rândul unor state, ceea ce o impiedica să atingă obiectivele sale politice.

Eforturile diplomației publice a NATO în acest sens vor fi vizibile doar peste o perioadă îndelungată de timp, la fel ca și evaluarea eficacității metodelor utilizate.

Referințe:

1. *NATO Handbook.* Brussels: Public Diplomacy Division NATO, 2006. 405 p.
2. PAGOVSKI, Z. *Public diplomacy of Multilateral organizations: the cases of NATO, EU and ASEAN*. Los Angeles: Fuguero Press, 2015. 49 p.
3. MAYER, S. *NATO's Post – Cold War Politics: The Changing Provision of Security*. New York: Palgrave MacMillan, 2014, p. 332. [Accesat 10.05.2020]. Disponibil: https://books.google.md/books?id=riJvBAAAQBAJ&pg=PT119&lpg=PT119&dq=evolution+of+public+diplomacy+of+nato&source=bl&ots=vnewZzenCG&sig=ACfU3U3h79mCDDDvAQs0QoikKSKGEjnlKg&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwiypoeB76npAhXDl4sKHTYHCgIQ6AEwEnoECAoQAQ#v=onepage&q&f=false
4. АНТЮХОВА, Е. Основные направления публичной дипломатии НАТО в эпоху глобализации. В: *Учёные записки Орловского государственного университета*, № 3 (72), 2016, cc. 21-27. [Accesat 09.12.2019]. Disponibil: https://cyberleninka.ru/article/n/osnovnye-napravleniya-publichnoy-diplomatii-nato-v-epohu-globalizatsii/viewer
5. GÜLER, R. The Role and Place of Strategic Communication in Countering Terrorism. In: *Journal of Defense Sciences*, Savunma Bilimleri Dergisi, volю 11, issue 2. 31 p.

Recomandat
Cristina EJOVA, dr., conf. univ